

Ən böyük qazancı sevgi və alqışlardır

Sənətin xalqımıza tanıtdığı, sevdirdiyi və yaşatdığı aktrisalardan biri də Azərbaycan kinosunun görkəmli nümayəndəsi Xalq artisti, Prezident təqaüdçüsü Elmira Şabanovadır. Tanınmış aktrisa tamaşaçıların bu gün də böyük sevgi və maraqla baxdıqları "Səhər", "Ötən ilin son gecəsi", "Qəm pəncərəsi", "Gecə qatarında qətl", "Gəmi saatının sirri", "Əlvida, cənub şəhəri", "İçərişəhər", "Ağabəyovlar", "Gəlinlər" və başqa bədii filmlərdə, seriallarda, tamaşalarda bir-birindən fərqli müxtəlif xarakterli, lirik-psixoloji obrazlar yaratmışdır. Yaratdığı bu obrazlar ona böyük şöhrət və xalq məhəbbəti qazandırmışdır.

Xalq artisti Elmira Şabanova 1940-cı il noyabr ayının 1-də Bakıda dünyaya göz açıb. Atası Balahüseyn kişi müxtəlif vəzifələrdə çalışıb, SSRİ Ali Sovetinin deputatı olub. Gələcəyin böyük aktrisası 1958-ci ildə M.A.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti) əvvəlcə aktyorluq, sonra Rejissorluq fakültəsində oxuyub. 1962-ci ildə təhsilini uğurla başa vurub. Üç il Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında çalışıb. Uzun müddət Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində müəllim işləyib, gələcəyin aktyorlarının, rejissorlarının yetişməsində böyük əmək sərf edib.

Elmira Şabanova 1-ci kursda oxuyarkən rejissor Rüşət Şabanovla ailə qurur. Aktrisa 2 filmdə çəkildikdən sonra həyat yoldaşı ona qadağa qoyur. Buna görə də Elmira xanım 1977-ci ilə kimi kinoya çəkilmir. Həmin günləri aktrisa belə xatırlayır: "Əvvəl atam, sonra da həyat yoldaşım mənə qadağa qoydular. Mən həyat yoldaşımı başa düşürdüm. Bizim insanlarımız bir az başqa cürdür. O bilirdi ki, mənim istedadım var. Amma həmişə deyirdi ki, Elmira, sevgi filminə bircə rol ifa etsən, o dəqiqə sayıya yayılacaq ki, sən mənə xəyanət edirsən. Ona görə də mən 40 yaşa qədər ancaq pedaqoji fəaliyyətlə məşğul oldum. Bundan sonra isə rejissorlar mənə ancaq ana rolları verdilər".

Tələbəlik illərində sənətin sirlərini görkəmli teatr rejissoru Tofiq Kazımovdan öyrənən Elmira Şabanovanın kinoya gəlişi də sənət müəlliminin istəyi ilə reallaşmış. İlk kino debütü 1959-cu ildə İmran Qasımovun ssenarisi əsasında rejissor Tofiq Tağızadənin çəkdiyi

"Əsl dost" filminə olub. Filmdəki hadisələr Xəzər dənizinin sahilindəki balıqçılıq qəsəbələrinin birində cərəyan edir. E.Şabanova filmdə Leyla rolunu oynayır. 1960-cı ildə Mehdi Hüseynin eyniadlı romanının motivləri əsasında rejissor Ağarza Quliyevin çəkdiyi "Səhər" filminə isə aktrisa Sevdə obrazını yaradıb. Böyük bacarıq və istedadla yaratdığı obraz ona böyük tamaşaçı sevgisi qazandırır.

Aktrisanın kinoya növbəti qayıdışı 1977-ci ildə "Bədbəxtliyin astanasında" qısametrajlı bədii filminin çəkilməsi ilə

reallaşır. Ümumiyyətlə, Elmira Şabanova "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının istehsal etdiyi 30-a yaxın bədii filmdə müxtəlif xarakterli obrazları canlandıraraq, bu filmlərdə yaratdığı obrazlar onun yaradıcılığında mühüm yer tutub.

1983-cü ildə Rüstəm İbrahimbəyovun ssenarisi əsasında rejissor Rüşət Şabanov "Gəmi saatının sirri" filmini çəkir. Əsas süjet xəttini köhnə gəmi saati və qiymətli xəzinənin axtarışı ilə əlaqədar məktəbli oğlanın başına gələn əhvalatlar təşkil edən filmdə aktrisa Alikin anası rolunu oynayır.

1986-cı ildə yazıçı, dramaturq Cəlil Məmmədquluzadənin "Danabaş kəndinin əhvalatları" və "Danabaş kəndinin müəllimi" əsərləri əsasında

yazılan ssenariyə uyğun yazıçı Anar "Qəm pəncərəsi" filmini çəkir. Filmdə Cəlil Məmmədquluzadənin uşaqlıq dövründə baş verən hadisələr lentə alınır. Elmira xanım həmin filmdə C.Məmmədquluzadənin həyat yoldaşı Həmidə xanımın obrazını canlandırır.

Janr baxımından fərqli filmlərdə bir-birindən maraqlı rollar oynayan aktrisa deyir ki, teatr, kino, televiziya təbliğat vasitələri olduğundan insanlara nüsxə olmalıdır: "Kino dedikdə hər şey vəhdət təşkil etməlidir. Rejissor işi, operator işi, musiqi və s. hamısı bir-bi-

yata keçdi. Bu gün qalib xalqıq. Tarixi hər birimiz yaşadığımız, gördük. Bu günlərin qiymətini bilməliyik. Xalqımız istedadlı xalqdır. Bizim gənclərə böyük ümid bəsləyirəm. Hər zaman məqsədlərinə çatmağa çalışsınlar. Biz də baxıb, sevinək. Kino sahəsini inkişaf etdirmələrini istəyirəm. Çünki kino respublikanın güzgüsüdür.

Kino tədqiqatçısı, Əməkdar incəsənət xadimi Aydın Kazımzadənin "Mənalı ömrün hekayəti" adlı kitabı Elmira Şabanovaya və onun kinematografı ailəsinə həsr olunub. Aktrisanın ömür və yaradıcılıq yolu, pedaqoji fəaliyyəti, ailəsində sənətini davam etdirənlər haqqında ətraflı söz açan müəllif sənədli film təəssüratı yaradan bir iş ortaya qoyub. Kitabda yer alan çoxsaylı fotolar onu daha da dolğun edib.

Son illər Elmira xanım tamaşaçı qarşısına çıxmaq istəmir. Bu, aktrisanı sevmə, onu görmək istəyən tamaşaçılar üçün nigaranlıq yaradır. Aydın Kazımzadə məhz bu amilləri nəzərə alaraq görkəmli aktrisa haqqında kitab yazmaq qərarına gəlib. Aydın müəllimin dediyinə görə, Elmira xanım əvvəlcə haqqında kitabın yazılmasını istəməyib. Sonra böyük çətinliklə onu razı salmaq mümkün olub. Kitab yazıldıqdan sonra Elmira xanım sevinərək "Nə yaxşı ki, mən bu kitabı görə bildim" deyib.

Görkəmli aktrisa Elmira Şabanovanın incəsənətimizin, mədəniyyətimizin inkişafındakı xidmətləri dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilib. Elmira xanım 2000-ci ildə Əməkdar, 2006-cı ildə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülüb. 2003-cü ildən isə Prezident təqaüdçüsüdür.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"